

ANALIZĂ COMPARATIVĂ PRIVIND SISTEMUL FISCAL DIN ȚĂRILE UE

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE TAX SYSTEM IN EU COUNTRIES

Autor: CONSTANTIN APOPII

e-mail: constantinapopii57@gmail.com

Conducător științific: VERONICA GROSU, ORCID: 0000-0003-2465-4722

e-mail: veronica.grosu@usm.ro

Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România

Abstract. *It is important to mention some differences between certain fees and taxes, but also their values within the European Union, as well as their evolution over the years, but especially those differences between the more developed states, versus the states on the eastern side that they went through the communist period. The purpose of this analysis is to make us aware that the passage of 40-50 years through a totalitarian system produced certain unfavorable effects for the economies of those countries, with lagging behind the most democratic ones, through analyzes of some public statistics, but also the closeness of some from former communist countries to more developed countries. We also show that state taxes are also related to taxed incomes, as such in more developed countries the proportions may be higher, compared to those left behind. It is obvious the value added tax, as being the largest, but also the contribution for pensions, so those for income or profit tax, but also the contribution for health have lower percentages. From another point of view, another element that worked and continues to work, are those political visions of the various governments that were or are in the EU countries, and the measures that they ordered in different periods or in those of management of the crises that affected the 27 EU countries in certain periods.*

Keywords: *taxation, taxes, fees, tax systems, contributions, value added tax, decision makers, states, revenues, EU, legislation*

JEL: M40, M41

Introducere

Dintotdeauna pământenii, chiar dacă au găsit soluții proprii, s-au inspirat și de la vecini, pentru a vedea dacă nu cumva aplică soluții mai bune, care să ajute mai bine unui domeniu sau altul al statului. Fiscalitatea reprezintă un domeniu important pentru toți posesorii de bunuri de multe feluri, sau pentru cei care solicită servicii, dar și pentru cei care execută servicii, fiind un factor care produce efecte asupra veniturilor tuturor. Globalizarea actuală, care s-a accentuat tot mai mult, este și ea un factor major, care face ca majoritatea statelor să aibă sisteme fiscale asemănătoare, ușurând și colaborările dintre țări, prin aplicarea aceluiași metode de acumulare de venituri financiare, necesare funcționării statului. Unul din lanțurile care leagă statele între ele sunt companiile multinaționale, care prin sistemele fiscale din țările în care desfășoară afaceri, sunt provocate la adaptări după legislația fiscală a statelor gazdă, unele mai avantajoase, altele mai puțin, după cum sau orientat la implementarea activităților externe, de orice fel. Fiscalitatea statelor este o decizie a guvernărilor acestora, prin legislațiile naționale, care în funcție de anumite criterii, în special economice și sociale, decid anumite procente pentru veniturile ce trebuie să revină statului, din activități sau raportare la bunuri. Chiar dacă fac parte din aceeași uniune, cea a Uniunii Europene, țările membre au diferențe între ele privind fiscalitatea, în funcție de legislația proprie.

Sistemele fiscale

Sistemele fiscale din toate statele au roluri bine stabilite, pentru că gestionează modul de acumulare de resurse necesare funcționării statului, prin finanțarea administrației publice și a celorlalte domenii bugetare, dar și pentru orientări investiționale importante în domenii care să ajute economia, precum și redistribuiri acolo unde au fost stabilite de constituții și alte legi, sau de programele de guvernare, dar și de încurajare de investiții în unele sectoare ale societății.

În orice stat, în lumea politică sunt diferite viziuni privind sistemul fiscal, încât acesta este modificat chiar și în cadrul acelorași forțe aflate la putere, dar mai ales la schimbarea puterilor politice.

Pe măsura accelerării globalizării, sistemele fiscale au devenit tot mai importante, cu efectele lor asupra economiilor țărilor, fiind și acele stimulente sau nu, prin fiscalitate mai redusă, pentru investițiile multinaționale, care pot aduce capital important unor țări.

Sistemele fiscale se compun din impozite și taxe, precum și din contribuțiile colectate de stat pentru anumite domenii sociale. Ele au unele caracteristici, prin faptul că trebuie să asigure echitate, coerență și eficiență, și se adaptează în funcție de situațiile economice, sociale și politice ale țărilor. Constituirea sistemelor fiscale trebuie să aibă în vedere unele principii cum ar fi cel al neutralității, certitudinii, eficienței și echității, dar și cel al stabilității pe cât posibil, pentru a nu bulversa persoanele juridice și fizice contribuabile.

Sistemul fiscal din România, a fost nevoit să fie adaptat după 2003 în mai multe rânduri, cu cel din Uniunea Europeană, datorită faptului că am fost stat în curs de aderare și apoi din 2007, stat aparținând acestei uniuni, respectând legislația europeană.

„Pentru a realiza obiectivele preconizate, prin proiectele de stabilitate și convergență, statele membre și-au exprimat intenția de a accepta modificarea sistemelor lor fiscale, ca urmare a unui proces de coordonare reglementativă, care să aibă ca finalitate armonizarea fiscală în condițiile respectării celor două principii ale integrării europene: principiul acceptării politicilor fiscale ale tuturor țărilor, cu anumite condiții, și, principiul subsidiarității, ca relații verticale între instituțiile europene și cele naționale, iar ca obiectiv, garantarea libertăților comunitare, și protejarea pieței unice.”¹

Nu a fost ușor, nu este nici acum, ca în practica de integrare economică europeană, sistemul fiscal să fie adus la unul posibil cât mai unitar, pentru o mai bună compatibilitate cu dreptul comunitar, pentru ca relațiile fiscale între statele membre să se bazeze pe o neutralitate fiscală.

„Sistemul fiscal din orice stat are un rol bine definit în ceea ce privește modul de antrenare a resurselor pe care le poate realiza la un moment dat sau pentru o anumită perioadă de timp în vederea îndeplinirii obligațiilor pe care statul le are față de cetățenii săi”²

„În scopul evitării concurenței neloiale între statele comunitare, în Tratatul privind Uniunea Europeană sunt cuprinse dispoziții referitoare la regimul de impozitare inspirate de Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț (GATT); competențele autorităților naționale și ale celor comunitare în materie de impozite sunt astfel stabilite încât să favorizeze dezvoltarea pieței unice.”³

Impozitele

Ca și o primă clasificare, impozitele sunt directe și indirecte. Diferența între acestea este dată de plătitorul acestora, și se stabilesc nominal în cazul celor directe, pentru persoane juridice sau fizice în funcție de venituri și avere, și după cotele de impozitare stabilite de lege, iar cele indirecte se referă la mișcarea bunurilor și serviciilor, fără să se facă nominativ.

¹http://www.strategiimanageriale.ro/images/images_site/articole/article_3a5744edeef192e0d12f8e9a8446293c.pdf, accesat 05-03-2023

² <https://www.ujmag.ro/economie/fiscalitate/fiscalitate/rasfoire/>, accesat 05-03-2023

³ http://www.cide.ro/caiet_40.pdf, accesat 05-03-2023

Fac parte din cele directe, impozitul pe venit, cel pe profit, cel pe veniturile micro întreprinderilor, impozitul pe dividende, și altele, iar cele indirecte sunt taxa pe valoarea adăugată, accizele, etc.

Una din definiții ale autorilor în domeniu referitoare la impozit susține: „Împozitul reprezintă o formă de prelevare silită, la dispoziția statului, fără contraprestație directă și imediată și cu titlu nerestituibil a unei părți din veniturile sau averea persoanelor fizice și/sau juridice în vederea acoperirii unor necesități publice”.⁴

Ca urmare, putem spune că aceste impuneri ale statului sunt raportate la venituri și avere, și nu sunt restituibile, și sunt folosite de stat pentru cheltuieli publice.

Taxele

Dintre taxe, cea mai întâlnită, uneori zilnic la cumpărături, este taxa pe valoarea adăugată, o taxă cu valori diferite în cele 27 de țări ale Uniunii Europene.

Diferite de impozite, plata taxelor au ca efect o anumită prestație din partea statului, un serviciu solicitat de subiectul de drept plătitor, care consideră ce anume îi este de folos, fără a fi obligat de către stat, cu valori stabilite dinainte, proporțional cu importanța serviciului, sau stabilite după anumite criterii sau conotații de către decidenții statului.

Sunt foarte multe servicii efectuate de stat, mai mult sau mai puțin importante pentru cetățenii oricărei țări, și cu valori ale taxelor diferite de la un stat la altul.

În România, cu ceva ani în urmă, din motive politice au fost eliminate unele taxe, dar continuă să se mențină destul de multe, și cu valori ce nu se raportează la nivelul veniturilor.

Chiar dacă aceste taxe sunt mai mari în țările mai dezvoltate din UE, în acestea veniturile sunt cu mult mai mari.

Contribuțiile sociale

Aceste contribuții, au ca destinație anumite domenii sociale, cum ar fi pensii, sănătate, șomaj, dar și altele, însă au fost și cazuri când destinația lor nu a fost cea normală, dar și cazuri când pentru acele domenii nu au fost suficiente resurse acumulate încât au fost completate de la bugetul consolidat al statului.

Și aceste contribuții au o cotă destul de consistentă ca valoare, în diminuarea veniturilor celor care sunt obligați să le plătească, dar care se pot întoarce la ei mai devreme sau mai târziu prin sistemul sanitar, sau la ieșirea la pensie.

Desigur că și aici, sunt mai multe tipuri de contribuții, din care cele mai importante și mai mari ca procent, sunt cele pentru pensii, urmate de cele pentru sănătate. Acestea au valori de impunere diferite în țările UE, desigur în frunte fiind țările cele mai dezvoltate.

Exemple:

Fiscalitățile, au procente diferite, în rândul tuturor țărilor membre, încât tratăm fiecare taxă sau impozit separat, aproximativ după valoarea pe care o aduce în bugetul consolidat al statelor.

Taxa pe valoarea adăugată

Această taxă a constituit și un subiect comun de dezbatere și stabilire a unui sistem comun în UE, prin Directiva Consiliului nr. 112 din 2006, pentru armonizare între statele membre, în privința livrării de bunuri sau prestări de servicii, precum achiziții de bunuri între țările UE, dar și în cazul importurilor de bunuri din afara UE, pentru statele membre.

⁴ <https://www.ujmag.ro/economie/fiscalitate/fiscalitate/rasfoire/>, accesat 05-03-2023

„Operațiunile taxabile includ livrări de bunuri sau prestări de servicii în cadrul UE, achiziții de bunuri între statele membre ale UE (bunuri furnizate și livrate sau transportate de o companie dintr-un stat membru către o companie din alt stat membru) și importuri de bunuri din țări din afara UE în UE”.⁵ Această Directivă 112, a fost modificată și completată de alte directive, în anii 2017, 2019, 2020, 2021 și 2022, cu aspecte punctuale legate de anumite domenii, cum au fost cele legate de pandemia COVID, prin anumite scutiri temporare la produse medicale, sau cele referitoare la eliminarea cotelor reduse pentru produsele cu impact negativ asupra mediului, dar și introducerea de cote reduse pentru acces la internet, panouri solare, biciclete sau alte bunuri pentru domeniile social sau cultural.

Politicile de armonizare comunitară care au acționat și acționează în continuare, fac și aici acele redistribuiri de fonduri pentru domenii pe care decidenții europeni le consideră importante, dar și pentru a crea legături mai strânse între țările membre, dar și cu țările partenere din vecinătatea UE, încât din impozitele și taxele adunate din toate țările afiliate UE, sume importante ajung în bugetul comunitar.

Și această directivă privind taxa pe valoarea adăugată ca și altele a căutat și caută o viziune comună pentru toate țările membre, în legăturile dintre ele sau cu țări terțe.

Sistemul administrativ al Uniunii Europene, care nu este unul de stat unitar sau federativ, neavând o constituție proprie, și este mai degrabă unul confederativ, fiindcă funcționarea se bazează pe tratate, face posibilă această abordare diferită între țări, și fiecare guvern poate adopta o politică fiscală diferită în funcție de anumite principii sau nevoi speciale ale statului.

Totuși am putea să ne punem întrebarea, cum ar fi dacă la nivelul celor 27 de țări ale UE, ar fi un sistem fiscal unitar, și mai ales dacă toate statele ar putea funcționa normal, sau aproape de normal, și care va fi atunci diferențele care se vor vedea între statele mai mari și cele mai mici, sau între cele mai dezvoltate și celelalte.

Am putea vreo dată să vedem venituri apropiate în cazul celor 27 de țări? În cei peste 30 de ani de după căderea sistemului totalitar din estul Europei, sau mai redus, dar prea puțin diferențele de venituri, încât trebuie să mai așteptăm până la un sistem fiscal apropiat mai mult decât cel din prezent. La nivel intern, însă fiecare stat din UE, a aplicat politici diferențiate privind cotele de TVA, încât în anul 2022 existau următoarele cote:

Nr. Crt.	Țară	Cotă super redusă	Cotă redusă 1	Cotă redusă 2	Cota normală
1	Austria		10%	13%	20%
2	Belgia		6%	12%	21%
3	Bulgaria		9%		20%
4	Cipru		%%	9%	19%
5	Croația		5%	13%	25%
6	Danemarca				25%
7	Estonia		9%		20%
8	Finlanda		10%	14%	24%
9	Franța	2,1%	5,5%	10%	20%
10	Germania		7%		19%

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/the-european-union-s-common-system-of-value-added-tax-vat.html>, accesat în 06-03-2023

11	Grecia		6%	13%	24%
12	Irlanda	4,8%	9%	13,5%	23%
13	Italia	4,8%	5%	10%	22%
14	Letonia		5%	12%	21%
15	Lituania		5%	9%	21%
16	Luxemburg	3%	8%		17%
17	Malta		5%	7%	18%
18	Olanda			9%	21%
19	Polonia		5%	8%	23%
20	Portugalia		6%	13%	23%
21	Republica Cehă		10%	15%	21%
22	România		5%	9%	19%
23	Slovacia		10%		21%
24	Slovenia		5%	9,5%	22%
25	Spania	4%	10%		21%
26	Suedia		6%	12%	25%
27	Ungaria		5%	18%	27%

Sursă: <https://www.asd-int.com/ro/ratele-de-tva-aplicabile-de-la-data-de-1-ianuarie-2022>, accesat 07-03-2023

Prin analiza datelor din tabel, putem concluziona că cea mai mare cotă de TVA de 27% se aplică în Ungaria iar cea mai mică în Luxemburg de 17%, urmată de Malta cu 18%, apoi Cipru, Germania și România cu 19%. Între cele cu cote mai mari, după Ungaria urmează Croația, Danemarca și Suedia cu o cotă de 25%, urmate de Finlanda și Grecia cu 24%, și de Irlanda, Polonia și Portugalia cu 23%. Putem vedea că sunt cote mari și în unele țări mai dezvoltate cum sunt Danemarca și Suedia.

Avem la nivelul Uniunii Europene o cotă medie de TVA de circa 21%.

Impozitul pe profit

Acest impozit în țări ale UE, pornește de la cel mai mare de 30% în Germania, sau Belgia cu 29% urmat de Franța cu 26,5%, la celălalt capăt fiind Ungaria cu 9% urmată de Bulgaria cu 10%, dar și Irlanda și Cipru cu o cotă de 12,5%, sau Polonia și Lituania cu 15%. România are o cotă de 16%, aflându-se mai spre mijloc, dar care are mai slabe șanse decât cele anterioare pentru investițiile străine. Această cotă determină ca unele investiții străine să fie mai atrase de țările cu cotele mai mici din estul Europei⁶, evitând țările cu un impozit pe profit mai mare, dar pe lângă acest element se mai ține cont și de resursa umană, mai ales dacă este și gata calificată, de infrastructură, dar și de alte resurse, iar acele zone pot fi mai târziu pe un mai înalt nivel de dezvoltare.

Impozitul pe venit

Este și acesta unul din impozitele directe, care are efect asupra populației, și care diferă chiar mult între țările UE, fiind mai ridicat în țările mai dezvoltate și mai scăzut în celelalte.

Luând în calcul o perioadă de referință din perioada crizei 2008 - 2011, cele mai mari erau în Danemarca cu o cotă de 59%, urmată de Suedia cu 56,4%, Belgia cu 53,7%, apoi descrescător de Olanda, Austria, Finlanda, Franța, Portugalia, Italia și altele, iar la capătul opus de Bulgaria cu 10%,

⁶ Sursa: <https://www.zf.ro/eveniment/sta-romania-rata-impozitului-profit-comparatie-statele-vecine-rata-20470112>, accesat 08-03-2023

urmată de Lituania și Cehia cu 15%, apoi România și Ungaria cu 16%, după care urmează Slovacia cu 19% și Estonia cu 21%.⁷

În timpul de după criză aceste cote nu s-au modificat semnificativ, încât rămâne constatat faptul că cele mai dezvoltate economii din UE, își pot susține și prin acest impozit marile venituri bugetare destul de consistent, iar economiile mai slabe, cele din estul UE, au procente de contribuție diferite mult, în sensul procentelor foarte mici, între 10% și 59% existând o diferență de 49%.

Impozitul pe proprietăți imobiliare

Și aceste impozite au procentul lor de pondere în PIB, chiar dacă mult mai mic de o medie de circa 0,74% pe UE, având în vedere cele 27 țări componente, unde cele mai mari procente le are Franța cu 2,3%, urmată de Danemarca cu 1,4%, Belgia cu 1,3%, Polonia cu 1,2%, apoi Spania cu 1%, urmate de alte țări cu procente sub 1%, unde se află și România, în capătul de jos fiind Malta, Cehia, Luxemburg și Austria.⁸

Impozitul pe tranzacții imobiliare

La acest impozit, media UE este de 0,6% din PIB, cele mai mari procente avându-le Belgia cu 1,8%, Italia cu 1,3%, Spania cu 1,2%, urmate de Franța, Luxemburg, Malta, Olanda și altele, la nivelul cel mai mic aflându-se Estonia, Lituania, Polonia.⁹ Aici putem constata superioritatea țărilor din vest, cele cu niveluri nesemnificative fiind cele din est aderate din anul 2004 și 2007 la UE.

Impozitul pe proprietate

Este un impozit cu o medie de 1,3% în UE, unde România încasează pentru PIB un procent de circa 0,9%, iar pe locurile principale se află Franța, Belgia, Spania, Danemarca, Italia și Irlanda, iar la polul opus cu procente mult sub media UE, țări precum Estonia, Bulgaria, Cehia, dar și Lituania și Austria. Este și la acest impozit, o diferență între țările mai dezvoltate din vest, comparativ cu cele din estul Uniunii Europene.

Incidente fiscale:

A. Criza economică

În anul 2008 statele membre ale UE, au intrat într-o criză economică și financiară, având un nivel de vârf în 2009 și 2010, obligând statele să intervină cu diferite măsuri, unele dintre acestea fiind stimulente fiscale, altele au introdus măsuri de reducere a taxelor, în acest fel scăzând și ponderea veniturilor fiscale în PIB, cu o medie de 0,5% la nivelul UE, și o pondere de doar 38,4% în PIB a veniturilor din impozite.

Au urmat măsuri de stimulare temporară și politici fiscale mai neutre, fiind și tendințe de creștere a taxelor, urmărind o reorientare mai mare a impozitelor către consum și impozitele indirecte. În 2010 majoritatea statelor au crescut nivelul taxelor, și au lărgit baza de impozitare pentru consolidarea fiscală. Au crescut impozitul pe venit în special în Grecia, Franța, Irlanda, Luxemburg, Estonia și altele, iar în cele mai multe țări au mărit cotele la TVA și accize.

Țări cu deficite bugetare mari, cum sunt Grecia, Spania și Portugalia au mărit taxarea și la impozitele pe profit și venit, dar și al celor pentru contribuții sociale, la acestea adăugându-se și creșterea impozitului pe proprietate în Cehia, Germania sau Grecia, sau creșteri în impozitarea sectorului bancar, în Austria, Danemarca, Ungaria, Portugalia și Slovenia.¹⁰

⁷ https://www.mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/Trezorerie/Analiza_imp_taxepeproprietate.pdf, accesat 08-03-2023

⁸ Ibidem

⁹ Ibidem

¹⁰ https://www.mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/Trezorerie/Analiza_imp_taxepeproprietate.pdf, accesat 07-03-2023

B. Criza pandemică

Efectele crizei sanitare în UE au provocat o recesiune puternică, începând cu cele mai dezvoltate țări, Germani, Franța și Italia care au înregistrat mari scăderi ale PIB-ului.

„Franța a raportat că după o recesiune de 0,1% înregistrată în ultimul trimestru al anului 2019, economia ei s-a redus cu 5,8% în primele trei luni ale lui 2020, fiind cea mai mare recesiune de când această țară a început să înregistreze date, la sfârșitul anilor '40, afirmă Hiscott *et al.* (2020). Economiștii susțin că Italia se confruntă cu recesiunea deja din anul 2019, economia scăzând cu 4,7% în prima jumătate a anului, urmând să se mai diminueze cu încă 0,3%. Economia Italiei a fost afectată într-o manieră atât de severă încât oamenii din anumite regiuni au beneficiat de un volum foarte mic de hrană și bani. Spania, una dintre țările cele mai afectate de COVID-19, a înregistrat o scădere cu 5,2% în primul trimestru al anului, în timp ce PIB-urile din Belgia și Austria au scăzut cu 3,9%, respectiv 2,5%.

Economia Germaniei a cunoscut o scădere cu aproximativ 2,2% în primul trimestru al anului 2020. De asemenea, rata șomajului a crescut până la 5,8%.”¹¹

Concluzii

Consider că am făcut o mică analiză a fiscalității, în țările UE, de unde am constatat că și sub alte aspecte, dezvoltarea din vest are anumite pozitivități, desigur după nivelul de dezvoltare și fiscalitatea este mai mare, și totul se raportează la economie.

Un fapt important dar și curios, este că cea mai puternică economie din UE, cea a Germaniei, nu la toate punctele se află alături de Franța, Italia, Belgia, Suedia sau chiar Olanda.

Este reconfirmată valoarea țărilor din estul UE, foste și comuniste, care mai au mult pentru a se apropia de cele dezvoltate din vest, care au avut șanse istorice mai mari, mai ales că unele dintre ele au deținut și multe colonii.

Fiscalitatea ne demonstrează că de unde economia este mai puternică, se poate lua mai mult pentru acel buget consolidat, necesar finanțării sistemului bugetar și redistribuirii pentru multe alte domenii considerate de necesitate mai mare.

Referințe bibliografice

1. https://european-union.europa.eu/index_ro;
2. <https://www.ujmag.ro/economie/fiscalitate/fiscalitate/rasfoire>;
3. http://www.cide.ro/caiet_40.pdf ;
4. <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/the-european-union-s-common-system-of-value-added-tax-vat.html>;
5. http://www.strategiimanageriale.ro/images/images_site/articole/article,c.pdf;
6. <https://www.asd-int.com/ro/ratele-de-tva-aplicabile-de-la-data-de-1-ianuarie-2022>;
7. <https://www.zf.ro/eveniment/sta-romania-rata-impozitului-profit-comparatie-statele-vecine-rata-20470112>;
8. <https://www.ceccarbusinessreview.ro/ro/impactul-covid-19-asupra-politicii-fiscale-in-uniunea-europeana-a144/>, accesat 08-03-2023;
9. https://www.mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/Trezorerie/Analiza_imp_taxepeproprietate.pdf.

¹¹ <https://www.ceccarbusinessreview.ro/ro/impactul-covid-19-asupra-politicii-fiscale-in-uniunea-europeana-a144/>, accesat 08-03-2023